

Miejsca pamięci

Liza Stara - gdzie 3 czerwca 1943 roku, Armia Krajowa stoczyła ciężki bój z Niemcami, a zabici pod Lizą leżą w mogile, przy drodze do Zalesia. Ostatnie dni wojny też należały do tragicznych. Bój o Lizę trwał od 29 lipca do 8 sierpnia 1944 roku. Kule zabiły dziewięć osób: Władysława Kielbasę, Kazimierza Opuszkę, Józefa Fiodorkę, Jana Grzegorzuka, Wandę Bogusz, Stanisława Wiśniewskiego, Zygmunta Rogowskiego, Marcela Lewickiego, Bronisławę i Wandę Osiekowicz oraz nieznanego z imienia Przygodę. O poległych przypomina pomnik usytuowany za budynkiem byłej szkoły podstawowej w Lizie Starej.

Łukawica - gdzie oddział Bogusława Ejtmnłowicza stoczył potyczkę z Kozakami, gdzie kilkudziesięciu z nich poniosło śmierć, co pociągnęło za sobą ostre represje. Cała wieś, około czterdziestu rodzin, została wysiedlona, zaś jej mieszkańców władze carskie zesłały w głąb Syberii, a miejscowość doszczętnie spalono. Była to zemsta za przegraną walkę i kara za pomoc powstańcom. W tym miejscu stoi dzisiaj pomnik upamiętniający tragiczne wydarzenia.

Cmentarz parafialny w Pietkowie - gdzie znajduje się grób zmarłego w 1926 roku porucznika 10 pułku Stanisława Olizara. Porucznik był jednym z oficerów, którzy w 1919 roku wyruszyli z Pietkowa wraz z ułanami na front wschodni. Walczył w wojnie polsko bolszewickiej w latach 1920 – 1921. Odznaczony Krzyżem Walecznych.

Cmentarz parafialny w Poświętnem - gdzie znajduje się grób Nieznanego Żołnierza, symboliczny grób Kazimierza Kamińskiego noszącego pseudonim „Huzar”, który był przewodnikiem dla koncentrujących się w lesie między Łukawicą i Lizą Starą oddziałów partyzanckich. Jego odwaga i walki z Urzędem Bezpieczeństwa odbiły się szerokim echem w całej gminie, czym zasłużył sobie na miano miejscowego bohatera. „Huzar” został podstępnie zamordowany przez Urząd Bezpieczeństwa już po zakończeniu wojny oraz groby Żołnierzy Wyklętych: Tadeusza Westfala pseudonim Karaś i Jana Łapińskiego.

Kamienny obelisk we wsi Brzozowo - Antonie upamiętniający bitwę z dnia 28 kwietnia 1946 roku, w której oddziały 6. Wileńskiej Brygady AK i 3. Wileńskiej Brygady NZW pokonały połączone siły KBW, MO oraz UB. Pomnik powstał z inicjatywy Społecznego Komitetu Budowy Pomnika, przy wsparciu finansowym Instytutu Pamięci Narodowej.

